

İSTATİSTİKİ SINIFLAMALAR YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (Değişik:RG-4/5/2021-31474)

(1) Bu Yönetmeliğin amacı;

- a) Amaca Göre Bireysel Tüketim Sınıflamasının; hanehalkı tüketim harcamalarına,
 - b) Devlet Fonksiyonları Sınıflamasının; Devlet tarafından yapılan harcamalara,
 - c) Eğitim ve Öğretim Alanları Sınıflamasının; çalışma alanlarına göre eğitim programları ile ilgili yeterliliklere,
 - ç) Ekonomik Faaliyetlerin İstatistik Sınıflamasının; ekonomik faaliyetlere,
 - d) Faaliyete Göre Ürünlerin İstatistik Sınıflamasının; ürünlere,
 - e) Genişletilmiş Ödemeler Dengesi Hizmetler Sınıflamasının; uluslararası hizmet ticaretine,
 - f) Kamu Sektörü Sınıflamasının; kamu sektörüne,
 - g) Sanayi Ürünleri Sınıflamasının; sanayi ürünlerine,
 - ğ) Standart Eğitim Sınıflamasının; eğitim seviyelerine göre eğitim programları ve ilgili yeterliliklere,
 - h) Standart Meslek Sınıflamasının; iş ve mesleğe,
 - ı) Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık Ürünleri Sınıflamasının; tarım, ormancılık ve balıkçılık ürünlerine,
- ilişkin toplanacak, paylaşılacak ve yayımlanacak bilgilerde, idari kayıt veya kayıt sistemlerinde kullanılması; ortak sınıflamaların kullanılmasıyla birlikte ulusal ve uluslararası düzeyde karşılaştırılabilir, uygun ve güvenilir bilgi üretilmesine katkı sağlanmasıdır.

Dayanak

MADDE 2 –(1) Bu Yönetmelik, 10/11/2005 tarihli ve 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanununun 10 uncu ve 11 inci maddeleri, 15/7/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 600 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) ve (g) bentleri ile 601 inci, 795 inci ve 796 ncı maddeleri ve 10/4/2006 tarihli ve 2006/10343 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan İstatistik Konseyi Yönetmeliğinin 6 ncı maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Birim: Hakkında veri toplanacak gerçek ve tüzel kişiler ile mekânlar gibi sabit bir nesne sınıfını,
- b) Çalışma alanı: Bir eğitim programı, ders veya modülde kapsanan içeriğin konusu, disiplini veya branşını,
- c) Eğitim ve öğretim programı: Daha önceden belirlenmiş öğrenme amaçlarını gerçekleştirmeye veya kesintisiz bir dönemde belirli bir eğitsel görev setini başarmaya yönelik olarak tasarlanmış ve düzenlenmiş eğitim faaliyetlerinin uyumlu bir setini veya sırasını,
- ç) Eğitim seviyeleri: Tasarlanan her bir programda verilen bilgi, beceri ve yetkinlikler de dâhil, öğrenme tecrübelerinin derecelerine bağlı olarak eğitim programlarını gruplayan bir sıralı seti,
- d) Ekonomik faaliyet: Ekipman, işgücü, imalat teknikleri, bilgi ağı veya ürünler gibi kaynakların bazılarının ya da tamamının belirli mal ya da hizmetleri ortaya çıkaracak şekilde bir araya getirilmesini,
- e) Hanehalkı: Tek başına yaşayan kişiler ile aralarında akrabalık bağı bulunsun ya da bulunmasın aynı konutta yaşayan, barınma, gıda ve benzeri ihtiyaçlarını ortaklaşa karşılayan, hanehalkı hizmet veya yönetimine katılan kişilerden oluşan topluluğu,
- f) İdari kayıt: Kurum ve kuruluşların gerek mevzuat çerçevesinde tutmakla zorunlu oldukları gerekse kurumsal hizmetlerin yürütülmesinde ihtiyaç duydukları konularda kişi, işletme veya olay bazında düzenlenen doğum raporu, ölüm raporu, işyeri tescil belgesi, vergi mahsubu gibi rapor, belge ve benzeri dokümanları,
- g) Kayıt sistemi: Çoğunlukla istatistiksel bilgi üretmek amacıyla bir ya da birden fazla veri setinin birleştirilmesinden oluşan, sistematize edilmiş veri sistemlerini,
- ğ) Konsey: İstatistik Konseyini,
- h) TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumunu,
- ı) Kurum ve kuruluşlar: 5429 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin (e) bendinde yapılan tanım kapsamında Cumhurbaşkanlığı ve bakanlıklar ile bunların bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarını, mahalli idareler ve bunların bağlı ve ilgili kuruluşları ile birlik ve şirketlerini, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, Borsa İstanbul A.Ş. ve üniversiteler de dâhil olmak üzere, tüzel kişiliği haiz enstitü, teşebbüs, teşekkül, birlik, döner sermaye, fon ve sair adlarla kurulmuş olan diğer kurum ve kuruluşlar ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarını,
- î) Meslek: Ana görev ve sorumluluklar açısından büyük oranda benzer özellikleri olan iş kümesini,
- j) Sınıflama: İstatistiki gözlemler evrenini, istatistik amaçlı araştırmanın niteliklerine göre olabildiğince homojen gruplara ayıran, verilerin uyumlu bir şekilde toplanmasında, işlenmesinde ve sunulmasında kullanılan ortak dili,
- k) Sınıflama komisyonu: Sınıflamadan sorumlu kurum başkanlığında oluşturulan ve sınıflamaya ilişkin teknik çalışmaları yürüten komisyonu,
- l) Sınıflama Sunucusu: Ulusal ve uluslararası istatistik sınıflamaların ve ilgili teknik dokümanların yer aldığı portalı,
- m) Sorumlu kurum: İlgili sınıflamanın güncellenmesi, ulusal düzeyde kullanılmasına yönelik kaynakların hazırlanması, kurumlar arası koordinasyonun sağlanması ve benzeri çalışmaları yürüten kurum ve kuruluşu,
- n) Ürün: Ekonomik faaliyetler sonucunda ortaya çıkan mal ve hizmetleri,
- o) Yeterlilik: Bireyin öğrenme kazanımlarını belirli ölçütlere göre edindiğinin bir değerlendirme ve geçerlilik kazandırma sürecinin sonunda tanınması halinde elde edilen resmi belgeyi, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Bağlayıcılık

MADDE 4 – (Değişik:RG-4/5/2021-31474)

(1) 5429 sayılı Kanunun 11 inci maddesi uyarınca, mezkûr Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamındaki kurum ve kuruluşlar, istatistik üretiminde, idari kayıtlarda ve kayıt sistemlerinde bu Yönetmeliğin 1 inci maddesinde belirtilen sınıflamaları kullanmakla; kendi ihtiyaçları doğrultusunda bu sınıflamaların farklı versiyonlarını veya farklı sınıflamaları kullanmaları halinde ise bu Yönetmeliğin 1 inci maddesinde belirtilen sınıflamalara dönüştürülmesini sağlayacak tedbirleri almakla yükümlüdür.

Sorumlu kurum

MADDE 5 – (Değişik:RG-4/5/2021-31474)

(1) Bu Yönetmeliğin 1 inci maddesinde belirtilen sınıflamalar TÜİK’in sorumluluğundadır.

Sorumlu kurumun yükümlülükleri

MADDE 6 – (1) Sınıflamadan sorumlu kurumun yükümlülükleri şunlardır:

- Uluslararası sınıflamalara ilişkin metodoloji ve gelişmeleri takip etmek ve sınıflamanın güncelliğini sağlamak.
- İlgili kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamak.
- İlgili sınıflamanın ulusal düzeyde kullanılmasına yönelik teknik çalışmaları (çeviri, dönüşüm tablosu, sözlük ve benzeri) yürütmek.
- Ulusal ihtiyaç olması durumunda uluslararası sınıflamalar temel alınarak ulusal sınıflamaların oluşturulması çalışmalarını yürütmek.
- İlgili sınıflamayı kullanan kurum ve kuruluşları sınıflamadaki değişiklik ve gelişmeler hakkında bilgilendirmek, bunların uygulanmasına yönelik çalışmaları yürütmek ve güncel sınıflamaya geçiş takvimini oluşturmak.
- İlgili sınıflamanın doğru kullanılmasına yönelik teknik altyapı, eğitim ve benzeri tedbirleri almak, teknik destek sağlamak.
- İhtiyaç dâhilinde sınıflamaların konusuna özgü sınıflama komisyonu kurmak, sekreteryaya hizmetlerini yürütmek ve alınan kararları üyelere bildirmek.

(2) Sorumlu kurum, sınıflamalara ilişkin yürüttükleri metodolojik, teknik ve benzeri çalışmalarda TÜİK'in uygun görüşünü alır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sınıflama Komisyonları, Sınıflamaların Kullanımı ve Sınıflama Sunucusu

Sınıflama komisyonlarının oluşumu

MADDE 7 – (1) İhtiyaç halinde sınıflama komisyonları sorumlu kurumun başkanlığında oluşturulur.

(2) Sınıflamaların yapısına göre sınıflama komisyonlarında yer alacak kurum ve kuruluşlar sorumlu kurum tarafından belirlenir.

(3) Sınıflama komisyonları, ilgili kurum ve kuruluşlarca görevlendirilecek personelden oluşur. Sınıflama komisyonu üyelerinin kurum ve kuruluşlardaki asli görevleri sona erdiğinde, sınıflama komisyonu üyelikleri de kendiliğinden son bulur.

(4) TÜİK, sınıflama komisyonlarının doğal üyesidir.

(5) İhtiyaç halinde, toplantılarda görüşülecek konuların niteliğine göre sınıflama komisyonu üyesi haricinde farklı temsilciler toplantılara çağrılabilir.

Sınıflama komisyonlarının görevleri ve çalışma ilkeleri

MADDE 8 – (1) Sınıflama komisyonlarının görevleri şunlardır:

- Sınıflamaların kullanılmasına ilişkin teknik çalışmaları (çeviri, dönüşüm tablosu, sözlük ve benzeri) yürütmek.
- Sınıflamaların kullanılmasına ilişkin üyeler tarafından bildirilen kurumsal görüşleri değerlendirmek ve karar almak.

(2) Sınıflama komisyonu çalışmalarını sorumlu kurum yürütür.

Sınıflamaların kullanımı

MADDE 9 –(1) Kurum ve kuruluşlar, bu Yönetmelikte yer alan sınıflamalar arasından hakkında bilgi toplanan birime uygun sınıflamaya ya da sınıflamalara Konseyin belirleyeceği süre içerisinde geçişi sağlar. Güncel sınıflamayı veya sınıflamaları istatistik üretim süreçlerine veya idari kayıtlarına yansıtırlar.

(2) Konsey, sınıflama komisyonlarında karara bağlanamayan konuları ve sınıflamaların kullanımında karşılaşılan sorunları değerlendirir. Gerek duyduğunda re'sen sınıflama komisyonları kurabilir.

İstisna

MADDE 10 – (1) İstatistik üretiminde, verilerin uluslararası karşılaştırılabilirliğini sağlamak koşuluyla bu Yönetmeliğin ekinde yer alan sınıflama versiyonuna geçiş, bu Yönetmeliğin yayımı takip eden ilk baz yılı değişimi ve/veya ana revizyon ile birlikte sağlanır.

Sınıflama Sunucusu

MADDE 11 – (1) Sınıflama Sunucusunun yönetiminden TÜİK sorumludur.

(2) (**Değişik:RG-4/5/2021-31474**) Sorumlu kurum tarafından hazırlanan veya güncellenen sınıflamalar ile bunlarla ilgili teknik dokümanlar TÜİK tarafından Sınıflama Sunucusunda yayımlanarak kamuoyu ile paylaşılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Düzenleme yetkisi

MADDE 12 –(1) Bu Yönetmeliğin uygulanması sırasında ortaya çıkabilecek tereddütlerin giderilmesi ve uygulama birliğinin sağlanması için TÜİK'in bağlı olduğu Bakan tarafından idari düzenlemeler yapılabilir.

Yürürlük

MADDE 13 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 14 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Türkiye İstatistik Kurumunun bağlı bulunduğu Bakan yürütür.

Ekleri için tıklayınız

Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete'nin		
Tarihi	Sayısı	
28/1/2020	31022 Mükerrer	
Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayımlandığı Resmî Gazete lerin		
Tarihi	Sayısı	
1.	4/5/2021	31474
2.		